

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM VZNIKU A ROZVOJE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ VÚ A SVP PŠOV

VÚ a SVP Pšov
Pšov 1
441 01 Podbořany

Jméno, příjmení, titul: Kamil Rajkov, Bc.

Pedagogická praxe: 13 let +

Další funkce: etoped VÚ a SVP Pšov / vedoucí VLJ při VÚ a SVP Pšov

MP od roku: 2017/2018

Telefon: 608 627 988

E – mail: kamil.rajkov@seznam.cz / etoped@vupsov.cz / kamil.rajkov@centrum.cz

Etoped: Bc. Kamil Rajkov

Psycholog: PhDr. Sáva Arabadžiev

Vedoucí vychovatel: Ladislav Mašek

Ředitel VÚ a SVP Pšov: PhDr. Sáva Arabadžiev

Metodik prevence:

Bc. Kamil Rajkov

Razítko:

Ředitel VÚ a SVP Pšov:

PhDr. Sáva Arabadžiev

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

VÚ a SVP Pšov, Pšov 1, 441 01 Podbořany

MPP je realizován na úrovni taxonomie dle B.S.Blooma úroveň 3

Minimální preventivní program je dokument, který vychází z metodického doporučení MŠMT k minimální prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.

Legislativní rámec:

ZÁKLADNÍ DLE MŠMT (<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/pravni-predpisy-1>)

Zákony:

65/2017 Sb. – zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

109/2002 Sb. – zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních

561/2004 Sb. – školský zákon

562/2004 Sb. – mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona

379/2005 Sb. – zákon o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

Vyhlášky MŠMT ČR:

72/2005 Sb. – o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních

73/2005 Sb. – o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

147/2011 Sb. – mění vyhlášku 73/2005 Sb.

Další legislativa:

Zákony:

563/2004 Sb. – zákon o pedagogických pracovnících

176/1998 Sb. – zákon o návykových látkách

89/2012 Sb. – občanský zákoník (nový)

359/1999 Sb. – zákon o sociálně-právní ochraně dětí

94/1963 Sb. – zákon o rodině

108/2006 Sb. – zákon o sociálních službách

Vyhlášky MŠMT ČR:

317/2005 Sb. – o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků

Metodické pokyny MŠMT ČR:

Č.j.: 20006/2007-51 – MPMŠMT – k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže

Č.j.: 14423/99-22 – MPMŠMT – k prevenci a k výchově proti rasismu, xenofobii a intoleranci
Č.j.: 21149/2016 – MPMŠMT – k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení (**aktuální změna**)
Č.j.: 21291/2010-28 – MPMŠMT – k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (**doplněno**)
Č.j.: 10194/2002-14 – MPMŠMT – k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
Č.j.: 37014/2005-25 – MPMŠMT – k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT
Č.j.: 25884/2003-24 – MPMŠMT – spolupráce předškolních zařízení, škol a školních zařízení s PČR při prevenci a vyšetřování kriminality dětí a mládeže a na dětech a mládeži páchané.

VÚ a SVP PŠOV

VÚ a SVP Pšov je školské zařízení pro výkon PO, ÚV a OV. Jedná se o nekoedukované zařízení určené pro chlapeckou klientelu ve věku 15 – 18, respektive 26 let. Jedná se o zařízení s celoročním provozem a kapacitou 40 klientů. VÚ a SVP Pšov je rozdělen do 5ti výchovných skupin. V rámci jedné výchovné skupiny ÚV a jedné skupiny OV (výchovné léčebná jednotka – VLJ) poskytuje VÚ a SVP Pšov specifické služby se zaměřením na klientelu vykazující problematiku závislostního chování a látkových i nelátkových závislostí. Další součástí zařízení je Středisko výchovné péče s pobytovou kapacitou 8 klientů a stacionářem pro 18 klientů. Dále poskytuje ambulantní služby v rozsahu svých kompetencí.

CÍL MPP

Cílem MPP je výchova a vzdělávání ke zdravému životnímu stylu, vytváření zdravého vztahového prostředí a prevence vzniku a rozvoje sociálně patologických jevů u našich klientů. Dále se jedná o socializaci či resocializaci s ohledem na jednotlivce a stav jeho osobnosti. Ve vztahu ke specifičnosti klientů VÚ a SVP Pšov se dále jedná o terapii již vzniklých a rozvinutých sociálně patologických jevů.

REALIZACE MPP

Na realizaci MPP se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci VÚ a SVP Pšov. Minimální prevence vzniku a rozvoje sociálně patologických jevů je v rámci VÚ a SVP Pšov zahrnuta v rámci realizace řízených reedukačních aktivit, dle Programu reedukačních činností dostupný na www.vupsov.cz, které jsou vázány na zásadní problematiky, které se nejčastěji projevují u našich klientů (jedná se o spíše nespecifickou prevenci zaměřenou na obecně rozšířené problematiky). Specifická prevence je realizována individuální formou na základě stanovených IPROD jednotlivých klientů a momentálních zjištěních. Viz. níže.

ANALÝZA VÝCHOZÍ SITUACE

Na základě řešených situací v minulém školním roce a indiciím získaných od interních i externích zdrojů, dále na základě studia průvodní dokumentace našich klientů, individuální i skupinové práce, pozorování dynamiky a vztahů ve výchovných skupinách, z individuálních pohovorů a dalších zdrojů bylo zjištěno, že se mezi zásadní problematiky ve VÚ a SVP Pšov za poslední školní rok řadí zejména: užívání OPL a alkoholu (toto je problematika přetrvávající, nicméně z dlouhodobého hlediska je na ústupu), nárůst útěkivosti dětí v péči VÚ a SVP Pšov, sklony k zahálce a amorálnímu způsobu života.

Ve školním roce 2020/2021 sledujeme i nadále trend úpadku rozsahu školních dovedností a vědomostí našich klientů, včetně gradujících problémů v oblasti sociální orientace, vazbě na normativní a hodnotový systém majority. Vyrůstající nezáměr o budoucnost a úpadek ve vztahu k seberozvoji. Zvyšuje se též podíl psychiatricky zatížených klientů a klientů se sníženým intelektem a nedostatky v oblasti kognice. Uvedenému průběžně a individuálně přizpůsobujeme zaměření, rozsah a způsob realizace cílených aktivit.

PŘEVAŽUJÍCÍ PROBLEMATIKA KLIENTŮ VE VAZBĚ NA SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY

Ze studia jednotlivých dokumentací našich klientů je zcela zřejmé, že se problematika patologického chování obecně týká specifických oblastí. Tyto oblasti jsou: oblast vztahů, oblast závislostního chování, oblast trávení volného času, oblast sexuality a oblast seberealizace, vazby na budoucnost a potřeby sebe rozvoje. Tyto obecně se projevující problematiky řeší Program reedukačních činností, který je závazným a metodickým dokumentem k realizaci řízených aktivit reedukačních. V rámci řízených reedukačních aktivit probíhá ve VÚ a SVP Pšov nespecifická prevence.

KRÁTKODOBÉ CÍLE MPP

Ve spolupráci s ostatními pedagogickými (popřípadě i nepedagogickými) pracovníky vyhledávat jedince či skupiny se sklony k rizikovému chování a jednání.

Zajištění okamžité ochrany potencionálním i reálným obětem rizikového chování agresorů (šikana, agrese, kyberšikana, vandalismus, intolerance, extremismus, rasismus, netolismus, rizikové sexuální chování, závislostní chování a užívání návykových látek atd.).

Práce pedagogů a klíčových pracovníků (kmenových vychovatelů) s jednotlivci i se skupinami s cílem vést klienty k pochopení a přijetí významu zdravé komunikace a to jak v rámci vrstevnické skupiny, tak v mezigeneračních vztazích.

Rozpoznávání vztahových problémů a řešení nastalých situací.

Zajištění okamžité intervence v případech zjištění akutních problémů skupiny či jednotlivců.

Tvorba a zajištění příležitostí k obecné interakci, zajištění prožitkových aktivit.

Zajištění dalšího vzdělávání pedagogického personálu ve vazbě na vázaná témata.

STŘEDNĚDOBÉ CÍLE MPP

Bc. Kamil Rajkov

Výchovný ústav a středisko výchovné péče, Pšov | Pšov 1, Podbořany 441 01 | etoped@vupsov.cz

www.vupsov.cz

Všestranný rozvoj osobnosti klienta s ohledem na sociální a další kompetence.
Osvojování prosociálních vzorců chování klientů.
Osvojování schopnosti rozeznat normu od abnormality a vzbudit potřebu života a chování dle obecně i formálně uznávaných norem.
Osvojování komunikačních dovedností, zejména vnímat komunikaci jako základní prostředek tvorby a udržení vztahů, nebát se komunikovat, naučit se řešit problémy.
Osvojovat si schopnost vytvářet kvalitní vztahy a vnímat kvalitu hodnot.
Zachovat a nadále rozvíjet již funkční aktivity a zájmové kroužky.
Snížení útekovosti klientů z VÚ a SVP Pšov.

DLOUHODOBÉ CÍLE MPP

Pokud možno, eliminace výskytu sociálně patologických jevů. Minimálně však jejich maximálně možná eliminace.
Osvojení potřeby a dovednosti kvalitně trávit volný čas.
Rozvoj sebereflexe, vazby na budoucnost a aktivity v oblasti sebe rozvoje.
Vytvoření zdravého a bezpečného prostředí pro realizaci výchovně vzdělávacího procesu.
Vytvoření sociálně kvalitního prostředí.
Výchova prosociálních osobností.

REALIZACE MPP

Pedagogové a ostatní zaměstnanci VÚ a SVP Pšov:

Všichni zaměstnanci VÚ a SVP Pšov jsou povinni vnímat dění kolem sebe a to zejména ve vztahu ke klientům našeho zařízení a v případě zjištění rizikového chování, či podezření na rizikové chování učinit vhodná opatření.

Vzájemná komunikace, okamžité předávání informací.

Poskytnout okamžitou pomoc a ochranu klientovi v případě, že tento o pomoc či ochranu požádá (toto bez ohledu na subjektivní vyhodnocení situace, klient může být ve špatném rozpoložení a situaci může vnímat nereálně), hrozí neadekvátní reakce.

Poskytnout okamžitou ochranu či pomoc klientovi v případě, že je zřejmě ohrožen agresorem nebo vlastním rizikovým chováním a to i v případě, že o pomoc či ochranu nežádá.

Všichni pedagogičtí pracovníci jsou povinni poskytnout klientovi základní poradenskou pomoc, specifickou poradenskou pomoc poskytuje klíčový pracovník (kmenový vychovatel), metodik prevence, etoped, psycholog, vedoucí vychovatel či ředitel.

Pedagogičtí pracovníci se podílí na diagnostice výchovných skupin, předávají si informace o klientech s projevy rizikového chování, věnují se jim společně s metodikem prevence, psychologem atd.

Odborný personál doporučuje na základě porady a konzultací oslovení externího odborníka.

Pedagogičtí pracovníci se řídí pokyny metodika prevence a plní dílčí úkoly, které jim přísluší

a vztahují se k problematice minimální prevence vzniku a rozvoje sociálně patologických jevů.

Všichni pedagogičtí pracovníci jsou informováni o vázaných skutečnostech a to dle jejich závažnosti, na pedagogických radách či neprodleně cestou služebního E – mailu, drop boxu, či osobně.

Mají k dispozici knihovnu metodika prevence.

Jsou povinni řídit se v rámci řízených aktivit Programem reedukačních činností.

Klienti VÚ a SVP Pšov:

Jsou seznámeni s činnostmi metodika prevence a to v rámci komunitní práce jedenkrát za měsíc (z důvodu fluktuace klientů, toto v rámci reedukačních aktivit).

Informace jsou klientům k dispozici na přístupných nástěnkách.

Pro anonymní podání informací slouží schránka důvěry, zřízena ve všech budovách VÚ a SVP Pšov.

Mají k dispozici veškeré vázané kontakty.

Mají k dispozici knihovnu metodika prevence.

Rodiče či zákonní zástupci klientů VÚ a SVP Pšov:

Rodiče či zákonní zástupci jsou písemnou formou seznámeni s veškerými náležitostmi MPP.

Mají právo na veškeré vázané informace ve vztahu k sociálně patologickým jevům a další příslušné informace.

Názory rodičů a zákonných zástupců jsou pedagogickým personálem a metodikem prevence reflektovány.

Spolupráce s odborníky a zájmovými institucemi:

Městská policie Žatec, nám. 5.května 127, 438 01 Žatec (Kobelčuková tel.: 415 710 047)

Policie ČR Podbořany, Hlubanská 314, 441 01 Podbořany

K – centrum Žatec, Chelčického náměstí 202, 438 01 Žatec

DPL Louny, Č. Zemana 431, 440 01 Louny

Dětské krizové centrum – linka důvěry 241 484 149

NESPECIFICKÁ PREVENCE MIMO PLÁN REEDUKAČNÍCH ČINNOSTÍ

V rámci nespecifické prevence se jedná zejména o pobytové akce zaměřené na turistiku, rozvoj sociálních a dalších kompetencí, odreagování, prožití zážitků, zážití alternativního trávení volného času, tvorbu a rozvoj vztahů napříč výchovnými skupinami apod.

Specificky se jedná o zdravné pobyty – pokud jsou poskytovány MŠMT, účast na těchto pobytech je omezena na jeden pobyt pro každé dítě v úhrnu jednoho roku.

Dále se jedná o pobyty organizované pedagogickými pracovníky v rámci výchovně vzdělávacích, rekreačních a zážitkových aktivit. Pobyty v jiných zařízeních obligatorní péče, v kempech a dalších pobytových zařízeních.

V neposlední řadě jsou organizovány jedno či dvou denní výlety a akce – opět zaměřené na relaxaci, rozvoj kompetencí, turistiku apod.

V neposlední řadě jsou v rámci zařízení organizovány různé zájmové kroužky.

Tyto aktivity a pobyty se budou opakovat i v dalším roce.

NESPECIFICKÁ PREVENCE V RÁMCI PLÁNU REEDUKAČNÍCH AKTIVIT

Nespecifická prevence sociálně patologických jevů probíhá ve VÚ a SVP Pšov také v rámci řízených aktivit reedukačních. Tyto probíhají dle závazného Programu reedukačních činností, který byl stanoven na základě studia dokumentace klientů VÚ a SVP Pšov s ohledem na nejčastěji se vyskytující projevy patologie v chování našich klientů. Zaměření těchto aktivit je cíleno na problematiky:

Problematika závislostí na alkoholu, tabákových výrobcích a omamných a psychotropních látkách.

Problematika respektování autority dospělých a kvalita vícegeneračního soužití.

Problematika vrstevnických skupin a vztahů s vrstevníky.

Problematika delikvence mládeže.

Problematika zdravé sexuality, ochrany před pohlavně přenosnými chorobami a neplánované rodičovství.

Problematika vzdělávání a profesní přípravy.

Problematika revize a stanovení hodnotového žebříčku.

Problematika finanční gramotnosti.

Problematika trávení a plánování volného času.

Problematika seberegulace a zvládání zátěžových situací.

Problematika osobní a kolektivní hygieny a péče o vlastní zdraví.

INDIKOVANÁ SPECIFICKÁ PREVENCE

Jedná se o práci, která je cílená na konkrétního klienta, skupinu či situaci a to s ohledem na aktuálnost řešené problematiky. Směr, charakter a podstata práce pedagogických pracovníků ve vazbě na tuto problematiku je více či méně individuální a reflektuje akutnost a závažnost situace. Pokud řešení nesnese odkladu a zajištění dlouhodobé nápravy není možné v rámci běžných pedagogických postupů, je zásadní zajištění bezpečnosti a ochrany klientů VÚ a SVP Pšov. Další postupy práce jsou konzultovány v rámci tematických meetingů kmenového vychovatele, metodika prevence, etopeda, psychologa zařízení, vedoucího vychovatele a ředitele VÚ a SVP Pšov. V rámci těchto meetingů jsou zohledněny specifické charakteristiky klientů, jejich potřeby apod.. Dle zjištěných informací a dalších skutečností jsou voleny další postupy v rámci práce v oblasti prevence vzniku a rozvoje sociálně patologických jevů. S těmito závěry a zvolenými postupy jsou detailně seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci a jsou povinni se jimi řídit.

ORGANIZACE VÚ a SVP PŠOV VE VZTAHU K PLNĚNÍ MPP

Na MPP se podílí všichni zaměstnanci VÚ a SVP Pšov.

Bc. Kamil Rajkov

Výchovný ústav a středisko výchovné péče, Pšov | Pšov 1, Podbořany 441 01 | etoped@vupsov.cz

www.vupsov.cz

Metodik prevence stanovuje postupy práce, kontroluje činnost pedagogických pracovníků vztahující se k realizaci MPP, poskytuje metodickou podporu.

Metodik prevence vede spisovou agendu ve vztahu k MPP a výskytu sociálně patologických jevů.

Pedagogičtí pracovníci vytvářejí sociálně zdravé a bezpečné prostředí ve VÚ a SVP Pšov.

Pedagogičtí pracovníci propagují zdravý životní styl a vytváří klientům obraz života v souladu a v rozporu s normami společnosti.

VÚ a SVP Pšov spolupracuje s vázanými organizacemi a odborníky.

Pedagogičtí pracovníci průběžně mapují a sledují situaci, dynamiku a ladění kolektivu i jednotlivců. Ve vztahu k zjištěným skutečnostem okamžitě reagují na vzniklé situace.

VÚ a SVP Pšov zajišťuje dle možností další vzdělávání pedagogických pracovníků s ohledem na problematiku sociálně patologických jevů.

VÚ a SVP Pšov s ohledem na možnosti podporuje materiální zabezpečení MPP a prevence vzniku a rozvoje sociálně patologických jevů.

Povinností každého pedagogického pracovníka je aktivně se zdokonalovat v problematikách vázaných na problematiku sociálně patologických jevů.

VLJ PŠOV

Zcela specifickou součástí VÚ a SVP Pšov je Výchově léčebná jednotka, která je určena specificky pro klienty, kteří vykazují problematiku závislostního chování či problematiku užívání OPL, alkoholu a dalších NL. Jedná se tedy o terapeutickou jednotku se zaměřením na látkové a nelátkové závislosti. VLJ disponuje specifickým terapeutickým programem v trvání dle specifických potřeb klienta (9 týdnů – program lze opakovat). Jedná se o intenzivní terapeutický program a jeho zásadním požadavkem je vnitřní motivace klienta. Program tedy ve vztahu ke klientovi probíhá na základě jeho dobrovolnosti. Celý program je k dispozici na www.vupsov.cz

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Na realizaci programu proti šikanování se podílí všichni pedagogičtí a svým způsobem i nepedagogičtí pracovníci VÚ a SVP Pšov. Základním cílem programu je tvorba bezpečného klimatu ve VÚ a SVP Pšov a respektujícího a kooperujícího prostředí.

Všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci jsou povinni nepřetržitě monitorovat a zajišťovat žádoucí klima v rámci jednotlivých výchovných skupin, ale i ve VÚ a SVP Pšov jako celku. V případě zjištění rizikových indicií jsou povinni informovat ostatní kolegy a spolupracovat s nimi ve vztahu k řešení dotčené situace, spolupracují s metodikem prevence, který dále organizuje další činnosti a opatření.

Všichni pedagogičtí pracovníci jsou proškoleni o postupech práce a posloupnosti jednotlivých úkonů v případě odhalení šikany.

Pro zvýšení informovanosti a orientace v problematice šikany, je toto téma jedním ze

zásadních témat řízených aktivit reedukačních – výše uvedeno.

V oblasti problematiky šikany jsou pedagogičtí pracovníci průběžně doškolení.

S ohledem na vývoj společnosti jsou pedagogové proškolení i v oblasti kyberšikany.

S ohledem na problematiku šikany je všem pedagogickým pracovníkům i klientům non – stop k dispozici ředitel VÚ a SVP Pšov PhDr. Sáva Arabadžiev na tel.č. 736 633 595, etoped a metodik prevence Bc. Kamil Rajkov na tel.č. 608 627 988 a vedoucí SVP Mgr. Sáva Arabadžiev.

Vhodné odkazy: www.šikana.org / www.e-nebezpeci.cz / www.nebi.cz

KRIZOVÝ PLÁN PŘI ZJIŠTĚNÍ ŠIKANY

Zajištění bezpečnosti a ochrany oběti a potencionálních obětí agresora.

Dle potřeby poskytnutí první pomoci. Zajištění následné lékařské pomoci.

Pokud je to možné, zajištění pomoci kolegy a následné „izolace“ agresora. Toto z důvodu zabránění dalšího jednání a zamezení možnosti ovlivnění svědků.

Zjištění skutkového stavu, motivace, intenzity apod.

Informování ředitele zařízení a metodika prevence a kmenového vychovatele oběti i agresora (orientace v problému) - konzultace dalšího postupu.

S krizovým plánem a postupy řešení šikany jsou seznámeni všichni pracovníci a klienti VÚ a SVP Pšov a to formou přiměřenou jejich potenciálu a rozumovým schopnostem.

POSTUP PŘI ŘEŠENÍ ŠIKANY

Postup při řešení šikany, pokud dostačují prostředky a postupy VÚ a SVP Pšov:

1 Odhad závažnosti situace: pedagogický pracovník vyhodnotí situaci a přijme nezbytná opatření. Zajistí bezpečnost oběti a eliminaci agresora z důvodu pokračování v jednání či riziku ovlivňování svědků.

2 Identifikace oběti a případných svědků události. Jako svědci jsou vhodní klienti bez výraznějších sympatií k agresorovi či k oběti.

3 Rozhovor s obětí a svědky. Je žádoucí pokud možno zachovat anonymitu oběti a svědků ve vztahu k „vyšetřujícímu“ rozhovoru. Důležité je navodit pocit bezpečí a eliminace dalších nevhodných ataků ze strany agresora či agresorů. Přímá konfrontace je v případě rozhovorů zaměřených na získání informací naprosto nevhodná. Ke konfrontaci může dojít ve chvíli, kdy je vytvořen reálný obraz o celé situaci.

4 Zvýšená ochrana oběti, případně svědků.

5 Rozhovor s agresorem, případně agresory. Pro tento krok je velice důležitá naprostá orientace v situaci, striktní a orientovaný přístup. Agresor musí cítit jistotu „vyšetřujícího“.

6 V určitých případech je možné po zjištění reálného stavu situace přistoupení ke konfrontačním pohovorům. V těchto situacích je zásadní, aby se oběť cítila bezpečně a agresor byl reálně seznámen se situací a možnými důsledky jeho jednání. Stále přetrvává

primární cíl – zajištění bezpečnosti oběti a případně svědků události.

7 Meeting odborných pracovníků – stanovení dalších postupů s orientací na specifika konkrétní situace, osobnosti agresora i oběti.

8 Vyrozumění rodičů či zákonných zástupců, konzultace dalších postupů, informace o dalších opatřeních.

9 Práce v komunitních kruzích zaměřená na prevenci šikany. S ohledem na reálnou událost je vhodné skupinu seznámit s charakterem jednání, způsobem řešení a s přijatými opatřeními. Dále je nutné monitorovat skupinu. Ve vztahu k šikaně hrozí recidivní chování.

ČEMU SE VYVAROVAT PŘI ŘEŠENÍ ŠIKANY

Sympatie s agresorem. Může se jednat o velice schopného manipulanta nebo osobu, která je nevýrazná a většinou funguje na pozadí.

Antipatie k oběti. Victimní osobnosti mohou často na okolí působit jako „brečíněk či otrava“. Na základě toho mohou vzniknout antipatické vztahy a neorientovaný přístup k jedinci. Důležité je brát zřetel na akutní trauma či stud oběti – nutný je velice empatický, zároveň orientovaný přístup.

Pozor na sympatie, strach či antipatie svědků ve vztahu k agresorovi či oběti.

Nepřistupovat k okamžité konfrontaci oběti, agresora a svědků.

Nevyšetřovat šikanu v rámci kolektivu – je třeba individuální přístup.

Oběť šikany neeliminujeme, naopak přijímáme opatření pro začlenění a soužití oběti v rámci kolektivu.

Přijetím sankce není problém šikany vyřešen, nadále se může prohlubovat a získávat na intenzitě. Většinou nefunguje, že agresor po odhalení s šikanou přestane.

Zásadní je, aby šikana byla řešena neodkladně a nehrozilo selhání ve smyslu domluvy agresora se svědky, či k jejich zastrašování.

PRO ŘEŠENÍ ŠIKANY JE TŘEBA VNĚJŠÍ POMOC

Pokud se jedná o šikanu ve vrcholném stádiu, nemusí postačit vlastní opatření a přístupy k řešení šikany. V tomto případě je postup při řešení šikany poněkud odlišný.

1 Bez ohledu na šok pedagoga z jednání agresora je jeho základní povinností zajistit bezpečí a ochranu oběti a svědků šikanování. Dále přítomný pedagog zajistí pomoc dalších kolegů a zabezpečí izolaci agresora, oběti a svědků události. Poskytnutí první pomoci zraněným.

2 Jeli situace extrémně náročná, je třeba, aby ostatní pedagogové zajistili dohled nad výchovnými skupinami a v maximálním počtu byli k dispozici pro řešení situace. Důležité je, zorientovat se alespoň základním způsobem v situaci a řídit se pokyny a dle informací pedagoga, který byl situaci přítomen, či byl první na místě.

3 Eliminace kontaktu agresora, oběti a svědků. Pro eliminaci je třeba využít veškerých možností a prostředků.

4 Podpora a pomoc oběti. Zajištění lékařské péče, informování ředitele, metodika prevence, psychologa, kmenových vychovatelů, rodičů a zákonných zástupců dotčených dětí. Ve

vztahu k oběti je třeba navodit pocit momentálního bezpečí a vnímání reálného a orientovaného zájmu.

5 Nahlášení události na Policii ČR, ta provede prvotní úkony ve vyšetřování, na jejich základě klasifikuje jednání agresora a rozhodne, zda se jedná o přestupek či trestný čin. Nadále přijme vlastní opatření.

6 Vlastní vyšetřování. I v případě, že je případ předán Policii ČR. Je nutné dokončit vlastní vyšetřování. V tomto případě se jedná o deskripci skutečností. V rámci došetřování situace, která byla předána PČR nepřijímáme výchovná opatření. Za jednání může být uložena pouze jedna sankce, toto necháme na PČR a dalších odpovědných orgánech. V zařízení přijmeme opatření pro eliminaci dalšího patologického chování.

7 Oběti šikany je dále věnována zvýšená péče a pozornost.

Z POHLEDU PEDAGOGA

Orientace na klienta, dokonalá znalost specifik jednotlivých klientů a jejich anamnéz. Orientovanost v problematice. Motivace k dalšímu zvyšování kvalifikace. Schopnost individuálního přístupu a popření subjektivní inklinace k jednotlivcům. Schopnost deskripce atmosféry, prostředí, identifikace diagnostických faktorů rizikového chování, vlastní aktivita a iniciativa. Ochota kooperace s dalšími pedagogickými pracovníky.

VYHODNOCENÍ REALIZACE A DOSAŽENÍ CÍLŮ MPP ZA MINULÝ ŠKOLNÍ ROK

Školní rok 2020 – 2021 nás postavil do nové reality a to zejména s ohledem na výraznou edukační zanedbanost nově nastupujících klientů a rozsah a stav jejich kognice. Dále se zvyšuje podíl klientů, kteří jsou zatíženi dalšími problematikami, jako intelekt odpovídající LMP – STMP, symptomatika poruchy autistického spektra, CAN, FAS a další. Tomuto bylo třeba přizpůsobit přístup, orientaci v problematice a samotnou realizaci aktivit a činností s ohledem na řešenou problematiku. Ostatní problematiky přetrvávají i nadále, cíle zůstávají stejné.

VU – celkově 15 realizací programu zaměřeného na problematiku rizikového chování ve vztahu k OPL, NL, alkoholu, ale i ve vztahu k dalším, nelátkovým závislostem.

Plnění krátkodobých cílů je spíše na straně pedagogického personálu a dalších zaměstnanců VÚ a SVP Pšov – lze konstatovat, že jejich aktivita dostala svého cíle. Tendence klientů k šikaně, extrémismu, agresii, kyberšikaně atd. nesledujeme a to zcela zřejmě z důvodu, že aktivita dospělých ve vztahu k této problematice je dostatečně výrazná, orientovaná a správně zacílená a klienti VÚ a SVP Pšov nemají k dispozici situace, ve kterých by toto chování bylo možné realizovat. Zároveň získávají orientovaný náhled na problematiku a dopady, které z takového jednání plynou.

Problémy a oblast, s níž se nedaří pracovat dostatečně efektivně, je oblast zneužívání omamných a psychotropních látek. Dílčí úspěch vykazujeme v rámci realizace VLP na VLJ. Jedná se však o problematiku, která se váže téměř na všechny klienty VÚ a SVP Pšov a problematiku, která je tolerována a často je i normou v primárním prostředí dítěte. To se při

návratech domů často uchyluje k regresivnímu chování a OPL užije. Pozitivní posuny sledujeme i v dalších sledovaných oblastech.

S ohledem na střednědobé cíle dosahujeme poměrně zásadních posunů s ohledem na vstupní problematiku a sledované oblasti. Zásadní však je fakt, že klienti přichází do našeho zařízení často ve stavu kompetenční nevybavenosti a sociální desorientace, výrazné bývají též nedostatky v oblasti kognice. S ohledem na vstupní stav, dosahujeme zásadních posunů, které však často nedostačují pro doplnění rozsahu a stavu kompetenční výbavy, která je požadavkem majority.

Problematika útěků ze zařízení přetrvává napříč roky. Mění se však podíl útěků situačních, krátkodobých a útěků dlouhodobých a plánovaných. V poslední době se daří pracovat na eliminaci krátkodobých útěků, které měli často situační podtext – alkohol, OPL, kontakt s dívkou, či jen krátkodobé opuštění zařízení. Naprosto majoritně se na problematice útěků podílí malá část klientů, kteří na útěcích tráví většinu času. Jedná se o chlapce, kteří mají mimo VÚ zajištěnou síť kontaktů, naprosto nepřijímají realitu ústavní výchovy a ve společnosti se umí pohybovat tak, že minimalizují „riziko“ zadržení Policií ČR.

Dlouhodobé cíle se daří naplňovat zejména ve vztahu k omezenému počtu klientů, kteří nejsou tak zásadně zasaženi poruchami chování či dalšími deficity a jejich problémy nemají dlouhou etiologii a jedná se spíše o krátkodobější problémy, které lze pedagogicky a terapeuticky řešit. U zatíženějších klientů dochází k pozitivnímu rozvoji, nikoliv však k naplnění cílů (často absentuje potenciál k jeho dosažení).

PRO ROK 2021 - 2022

Pro následující školní rok je našim cílem dále zefektivňovat funkční přístupy, které realizujeme s ohledem na cíle MPP.

Pokusit se navázat externí spolupracovníky či organizace zaměřené na řešení této problematiky, přednášky, intervence, terapeutické aktivity apod.

Z pohledu pedagoga se jedná o vzdělávání a získání orientace a kompetencí pro efektivní práci se specificky zatíženými klienty, jak je výše uvedeno – poruchy autistického spektra, CAN a jeho dopady, FAS a jeho dopady, LMP a STMP a specifické projevy a potřeby těchto osob. Kognitivní a edukační zanedbanost, sociální a hodnotovou desorientaci.

Zpracoval: metodik prevence

Bc. Kamil Rajkov

Schváleno dne:

Schválil: ředitel VÚ a SVP Pšov

Razítko VÚ a SVP Pšov

PhDr. Sáva Arabadžiev

Bc. Kamil Rajkov

Výchovný ústav a středisko výchovné péče, Pšov | Pšov 1, Podbořany 441 01 | etoped@vupsov.cz

www.vupsov.cz